

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P.**, so sídlom v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., so sídlom v B., proti povinnej **S. K.**, bývajúcej v D., **o vymoženie 228,37 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 5 Er 444/2008, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 31. októbra 2012 sp. zn. 43 CoE 267/2012, takto

r o z h o d o l :

Návrh na prerušenie dovolacieho konania **z a m i e t a .**

Dovolanie **o d m i e t a .**

P povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Veľký Krtíš poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe rozhodcovského rozsudku zo 16. októbra 2007 sp. zn. S. Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila S. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Uznesením z 21. mája 2012 č.k. 5 Er 444/2008-20 Okresný súd Veľký Krtíš exekúciu zastavil [§ 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“)] a oprávnenej uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi účelne vynaložené trovy exekúcie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zmluvu uzavretú medzi účastníkmi konania považuje za spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Ďalej uviedol, že Stály rozhodcovský súd svoju právomoc rozhodnúť o návrhu

oprávnenej vyvodil z ustanovenia bodu 17. Rozhodcovskej doložky, ktorá je súčasťou Všeobecných podmienok poskytnutia úveru. Rozhodcovská doložka sa nachádza vo Všeobecných podmienkach, ktoré boli oprávnenou vopred vyhotovené pre všetkých spotrebiteľov uzatvárajúcich rovnaký typ zmluvy. Okresný súd skonštatoval, že pokiaľ je zmluvná podmienka v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, niet žiadnych pochybností o tom, že taká zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Záverom uviedol, že v záujme rešpektovania medzinárodnej zmluvy a naplnenia cieľa Európskej únie vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch, v záujme vyššej kvality života bežných ľudí, nevidí súd iné východisko akom záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Keďže bol exekučný titul vydaný v rozpore so zákonom, exekučný súd exekúciu zastavil.

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 31. októbra 2012 sp. zn. 43 CoE 267/2012 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.) a návrhy oprávnenej na prerušenie konania zamietol. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a svoje skutkové zistenia správne právne posúdil. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bola v danom prípade uzavretá zmluva o úvere, ktorá obsahovala neprijateľnú (neplatnú) podmienku. Odvolací súd zastáva názor, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení z hľadiska jeho vyjednávacej sily, ako aj z hľadiska úrovne informovanosti a táto situácia ho núti, aby pristúpil na vopred pripravené podmienky dodávateľom bez toho, aby podstatným spôsobom mohol ovplyvniť ich obsah. Rozhodcovská doložka - zmluvná podmienka, ktorá určuje, že v prípade, že žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, budú spory riešené pred týmto súdom, je neprijateľná. Ďalej uviedol, že takto koncipovaná rozhodcovská doložka ako zmluvná podmienka je v rozpore s požiadavkou ochrany spotrebiteľa, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, a to práve ku škode spotrebiteľa. Rozhodcovská doložka, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc v tomto prípade je neprijateľná, a preto je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Poznamenal, že takéto dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli bezpochyby vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ teda súd prvého

stupňa dospel k názoru, že dojednanie rozhodcovskej doložky v predmetnej spotrebiteľskej zmluve je neprimeranou podmienkou, jeho záver je správny a správne je aj rozhodnutie o zastavení exekučného konania, keďže exekučný titul bol vydaný nepríslušným orgánom, a teda ide o nulitný právny akt, ktorý v exekúcii nie je možné vykonať.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie z 13. februára 2013, ktoré doplnila podaním zo 16. júla 2013 s označením „Doplnenie dovolania o právnu argumentáciu – porušenie práva EÚ a interpretácie práva EÚ Súdnym dvorom EÚ“. Vo svojom dovolaní uviedla, že sudy: rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ O.s.p.), lebo nesprávne interpretovali § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“); konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.), lebo vykonateľnosť označeného rozhodcovského rozsudku už bola právoplatne posúdená tým, že exekučný súd poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie; rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.); oprávnenej odňali možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že s ňou nekomunikovali o jej právnych a skutkových návrhoch, nevzali na zreteľ jej námietky proti prejednaniu veci, konali bez nariadenia pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo, aby jej právna vec bola „vnútroštátnym súdom rozhodovaná na základe správneho a adekvátneho právneho základu, súčasťou ktorého je po vstupe Slovenskej republiky do EÚ aj výklad práva EÚ“; sa v konaní dopustili inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), lebo nesprávne zistili skutkový stav a nevykonali dokazovanie; napadnuté rozhodnutie založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), základom ktorého je nesprávna aplikácia a interpretácia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z.z., § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka a tiež Smernice. Tvrdila, že slovenské znenie ustanovenia čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice Rady 93/13/EHS je nesprávne. Poukázala aj na uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 18CoE 641/2011 zo dňa 30.11.2012. Z týchto dôvodov oprávnená žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie; zároveň žiadala, aby dovolacie konanie bolo prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a dovolací súd aby Súdnemu dvoru Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či je dôvodný jej návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn. 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn. 2 ECdo 20/2013, 2 Cdo 83/2013, 2 Cdo 49/2013 a z 26. júla 2013 sp. zn. 2 ECdo 63/2013, na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania.

V danej veci sa síce v dovolaní napadnutých rozhodnutiach spomína aj Smernica, z určujúceho hľadiska išlo ale zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., dovolateľkou napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávnenej preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Prípustnosť podaného dovolania by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 28. februára 2013 sp. zn. 2 Cdo 17/2013, z 30. apríla 2013 sp. zn. 2 ECdo 16/2013, z 24. mája 2013 sp. zn. 2 ECdo 90/2013, z 26. júna 2013 sp. zn. 2 Cdo 7/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2 ECdo 63/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku).

Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 1. februára 2012 sp. zn. 5 Cdo 205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z 13. júna 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012).

Ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania – nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva

dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O.s.p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu.

Nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonal na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne – teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného – môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania.

Ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zastavením exekúcie sa neodopiera právo na výkon rozhodnutia a neznemožňuje oprávnenému možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.); pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012).

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody rozhodnutia. Rovnako odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil (aj s poukazom na obsah a dôvodnosť odvolania oprávnenej). Ich rozhodnutia nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel a význam. Námietka dovolateľky týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí súdov oboch stupňov rovnako nie je dôvodná.

Tieto právne závery zastáva najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

K námietke oprávnenej, že slovenský preklad čl. 3 ods. 3 bod 1. písm. q/ Smernice nie je správny, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že až do nadobudnutia účinnosti nariadenia Rady č. 216/2013 zo 7. marca 2013 o elektronickom uverejňovaní Úradného vestníka Európskej únie je právne záväznou jeho písomná podoba, ktorej vyhotovenia v slovenskom jazyku zabezpečuje Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (§ 3 zákona č. 416/2004 Z.z. o úradnom vestníku Európskej únie).

K argumentácii oprávnenej k dôvodom vyplývajúcim z odôvodnenia uznesenia Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2012 sp. zn. 18 CoE 641/2011, najvyšší súd uvádza, že ich vzal na vedomie a poznamenáva, že v predmetnom rozhodnutí bol vyslovený právny názor senátu krajského súdu v individuálnej veci. Krajský súd zrušil uznesenie súdu prvého stupňa a vrátil vec na nové konanie najmä z dôvodu absencie riadneho zdôvodnenia uznesenia súdu prvého stupňa. Právne otázky, ktorými sa uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. novembra 2012 sp. zn. 18 CoE 641/2011 zaoberalo sú v súčasnej dobe široko judikované v rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

V súvislosti s námietkou dovolateľky, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p.) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na ich priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. júla 2014

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Jarmila Uhlířová